

VAHINKOILMOITUS POTILASVAHINGOSTA

Potilasvakuutuskeskus
00084 POTILASVAKUUTUSKESKUS
Puh. 040 450 4590, Faksi 040 450 4694
www.pvk.fi

Potilas
Vakuutus
keskus

Tämä lomake on tarkoitettu 1.5.1999 tai sen jälkeen sattuneen potilasvahingon ilmoittamiseen.
Tämä lomake ja korvauksenhakijoille tarkoitettu esite ovat saatavissa myös Potilasvakuutuskeskuksen kotisivuilta.

Potilasvakuutuskeskuksen merkintöjä	Käsittelytunnus	Saapunut

Potilas	Sukunimi	Henkilötunnus
	Etunimet (alleiviivaa puhuttelunimi)	☐ Potilas kuollut
	Postiosoite	Postinumero ja postitoimipaikka
	Ammatti	Puhelin päivisin (myös suuntanumero)
	Alaikäisen tai vajaavaltaisen potilaan edunvalvojan nimi, osoite ja puhelin	

Ilmoita tiedot siitä henkilöstä, jonka terveyden- ja sairaanhoitoa vahinkoilmoitus koskee. Ammattia koskevaa tietoa tarvitaan mahdollisen työkyvyttömyyden arvioinnissa. Jos potilas ei ole työelämässä, ilmoita syy siihen (esim. eläkeläinen, työtön, opiskelija, äitiysvapaalla, jne.). Jos potilas on ilmoituksen tekohetkellä alaikäinen tai jos tuomioistuin tai maistraatti on määrännyt täysi-ikäiselle potilaalle edunvalvojan, ilmoita huoltajan tai edunvalvojan nimi ja yhteystiedot. Päätös lähetetään tiedoksi tälle henkilölle. Liitä mukaan jäljennös edunvalvojamääräyksestä.

Ilmoitettavaa vahinkoa edeltänyt tutkimus tai hoito	Minkä sairauden, vamman tai oireen tutkimuksessa tai hoidossa katsot nyt ilmoitettavan potilasvahingon aiheutuneen?
	Tämän sairauden tai oireen alkamisaika taikka vamman sattumisaika

Ilmoita se sairaus, vamma tai oire, joiden johdosta potilas alun perin hakeutui tutkimuksiin tai hoitoon.
Ilmoita myös, milloin tämä sairaus tai oire ensimmäisen kerran ilmeni taikka vamma sattui.

Hoitolaitos tai vastaanotto, jota ilmoitus koskee	Sairaala, terveyskeskus, lääkäriasema, yksityisvastaanotto tms, jossa ilmoitettavaan vahinkoon johtanut tutkimus tai hoito toteutettiin? Jos hoitolaitos on yksityinen, ilmoita myös lääkärin tai muun hoitoa antaneen henkilön nimi.	
	Vahingon sattumisaika	
	Hoitolaitoksen postiosoite	Postinumero ja postitoimipaikka

Ilmoita tässä kohdassa ainoastaan se tai ne hoitolaitokset tai vastaanotot, jossa katsot potilasvahingon tapahtuneen ja vahingon sattumisaika. Mikäli sattumisajankohta ei ole tarkasti määriteltävissä, ilmoita aikaväli tai yksilöi ajankohta muulla tavoin (esim. kuukausi-vuosi).

Muut hoitolaitokset ja vastaanotot	Missä muissa hoitolaitoksissa potilasta on tutkittu tai hoidettu? Jos hoitolaitos on yksityinen, ilmoita myös lääkärin tai muun hoitoa antaneen henkilön nimi.	
	Hoitolaitoksen nimi	Hoitolaitoksen nimi
	Hoitolaitoksen postiosoite	Hoitolaitoksen postiosoite
	Postinumero ja postitoimipaikka	Postinumero ja postitoimipaikka

Ilmoita tässä kohdassa muut hoitolaitokset ja vastaanotot, joissa potilas on ollut tutkittavana tai hoidettavana potilasvahingon tai alkuperäisen sairauden taikka vamman takia. Tämä hoito on voinut tapahtua myös ennen ilmoitetun potilasvahingon sattumisaikaa. Mikäli hoitolaitoksia on enemmän kuin kaksi, ilmoita muista vastaavat tiedot liitteellä.

Henkilövahinko, josta korvausta haetaan	Mistä henkilövahingosta ja millä perusteella haet korvausta?

Jatka tarvittaessa eri liitteellä

Kuvaa ilmoitettavaan potilasvahinkoon johtaneen tutkimuksen tai hoidon kulku, henkilövahingon laatu ja sen seuraukset. Esitä asiat tapahtumajärjestyksessä. Mikäli tapahtumat ajoittuvat pitemmälle ajalle, ilmoita kustakin tapahtumasta (esim. vastaanottokäynti) päivämäärä ja tarvittaessa myös kellonaika.

Allekirjoitus	Korvauksenhakijan (vajaavaltaisen osalta edunvalvojan) tai valtuutetun asiamiehen allekirjoitus ja nimenselvennys
	Päiväys _____ / _____ _____ Allekirjoitus ja nimenselvennys _____

Korvauksenhakijan, edunvalvojan tai valtuutetun asiamiehen on allekirjoitettava vahinkoilmoitus. Vain allekirjoitettu ilmoitus oikeuttaa Potilasvakuutuskeskuksen aloittamaan vahinkokäsittelyn ja hankkimaan selvityksiä. Jos potilas on kuollut, allekirjoittajan tulee olla kuolinpesän osakas tai muu läheinen, jolle on tosiasiallisesti aiheutunut taloudellinen vahinko tai menetys kuoleman johdosta. Liitä mukaan jäljennös perukirjasta osakkuuden selvittämiseksi ja ilmoita allekirjoittajan osoite päätöksen postitusta varten.

Valtuutus	Valtuutan _____ hoitamaan tätä vahinkoasiaa.
	Asiamiehen osoite ja puhelinnumero _____
	Potilaan tai muun korvauksenhakijan (vajaavaltaisen osalta edunvalvojan) allekirjoitus ja nimenselvennys _____
	Päiväys _____ / _____ _____ Allekirjoitus ja nimenselvennys _____

Jos potilas tai muu korvauksenhakija ei itse hoida asiaa, ilmoita asiamiehen nimi ja yhteystiedot. Korvauksenhakijan tulee allekirjoittaa valtuutus. Korvauspäätös lähetetään tiedoksi sekä korvauksenhakijalle että asiamiehelle. Asiamiehen käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista ei ole mahdollista saada korvausta potilasvahinkolain nojalla.

Lomakkeen täyttämistä

Ennen lomakkeen täyttämistä tutustu myös esitteeseen ”Kun haet korvausta potilasvakuutuksesta”. Se on saatavilla Potilasvakuutuskeskuksesta tai sen kotisivuilta taikka hoitolaitoksista.

Täytä lomake koneella tai muuten selkeästi. Potilasvakuutuskeskuksen kotisivuilta on saatavissa tietokoneella täytettävä ja tulostettava lomake. Pyytäessään asian ratkaisemiseksi tarpeellisia selvityksiä keskus lähettää hoitolaitokselle kopion vahinkoilmoituksesta.

Potilasvakuutuskeskus hankkii lomakkeessa antamiesi tietojen perusteella eri hoitolaitoksista tarvittavat selvitykset, joten erityisesti hoitolaitoksia koskevat tiedot ovat tärkeitä asian joutuisan selvittämisen kannalta.

Voit tiedustella hoitolaitosten potilasasiomiehiltä tai sosiaalityöntekijöiltä apua lomakkeen täyttämiseen.

Potilasvakuutuksesta

Tämä vahinkoilmoitus on tarkoitettu korvauksen hakemiseen 1.5.1999 tai sen jälkeen sattuneesta potilasvahingosta. Tätä ennen (1.5.1987–30.4.1999) sattuneita vahinkoja varten on oma lomakkeensa, jota saa Potilasvakuutuskeskuksesta tai sen kotisivuilta.

Tässä esitetään yleiskuvaus 1.5.1999 voimaantulleista potilasvahinkolain säännöksistä ja maksettavista korvauksista. Oikeus korvaukseen ja korvauksen suuruus ratkaistaan kussakin tapauksessa vahinkoilmoituksen ja muiden saatujen selvitysten perusteella.

Korvausta on haettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun korvaukseen oikeutettu sai tietää vahingosta tai hänen olisi pitänyt tietää siitä. Erityisestä syystä voidaan käsitellä myöhemmin tehty ilmoitus. Viimeistään ilmoitus on kuitenkin 1.5.1999 tai sen jälkeen sattuneissa vahingoissa tehtävä kymmenen vuoden kuluessa vahinkoon johtaneesta tapahtumasta.

Vahinkoilmoitus toimitetaan Potilasvakuutuskeskukselle, joka hoitaa kor-

vauskäsittelyn ja korvausten maksamisen. Korvauksiin käytettävät varat kerätään vakuutusmaksuina terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavilta.

Korvauserusteet 1.5.1999 tai sen jälkeen sattuneissa vahingoissa

Potilasvakuutus korvaa potilasvahinkolain mukaisesti Suomessa annetun terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuneen henkilövahingon. Henkilövahingolla tarkoitetaan sairautta, vammaa tai muuta terveydentilan tilapäistä tai pysyvää heikentymistä taikka kuolemaa.

Potilasvahinkolain perusteella ei korvata kaikkia terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuvia haitallisia seurauksia. Korvaukseen oikeuttavat ainoastaan ne henkilövahingot, jotka täyttävät jonkin seuraavien seitsemän kohdan ehtoista.

Korvausta suoritetaan henkilövahingosta, jos on todennäköistä, että se on aiheutunut:

1. Potilaan tutkimuksesta, hoidosta tai muusta vastaavasta käsittelystä taikka sellaisen laiminlyönnistä. Lisäksi edellytetään, että kokenut terveydenhuollon ammattihenkilö olisi tutkinut, hoitanut tai muutoin käsitellyt potilasta toisin ja siten todennäköisesti välttänyt vahingon.

Aina ei esimerkiksi sairauden tai vamman laadun vuoksi ole mahdollista saavuttaa hyvää hoitotulosta. Tällaisesta seurauksesta ei synny oikeutta korvaukseen, jos toiminnassa on menetelty kokeneen ammattihenkilön vaatimustason mukaisesti. Samoin tutkimuksen tai hoidon seuraus, joka ei ollut tämän vaatimustason mukaisesti menetellen vältettävissä, ei oikeuta korvaukseen, ellei se ole 7. kohdan mukaisilla perusteilla arvioituna kohtuuton.

2. Tutkimuksessa, hoidossa tai muussa vastaavassa käsittelystä käytetyn sairaanhoitolaitteen tai -välineen viasta. Tällaisia laitteita ovat muun muassa leikkausinstrumentit, potilasvalvontalaitteet ja tutkimuspöydät.

3. Tutkimuksen, hoidon tai vastaavan käsittelyn yhteydessä alkaneesta infektiosta. Korvausta ei kuitenkaan makseta vahingosta, joka potilaan tulee sietää. Siedettävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon infektioriski, infektiosta aiheutuneen vahingon vakavuus, tutkittavan tai hoitettavan sairauden tai vamman laatu ja vaikeusaste sekä potilaan muu terveydentila.

4. Tapaturmasta tutkimus- tai hoitotoimenpiteen taikka muun vastaavan toimenpiteen yhteydessä tai tapaturmasta sairaankuljetuksen aikana. Korvausta voidaan maksaa ainoastaan edellä mainittujen toimenpiteiden tai sairaankuljetuksen yhteydessä aiheutuneesta tapaturmasta. Esimerkiksi sairaalan käytävällä kaatumisesta aiheutunutta vammaa ei voida tällä perusteella korvata. Tällainen kaatuminen saattaa kuitenkin tulla korvattavaksi 1. kohdan perusteella.

5. Hoituhuoneiston tai -laitteiston palosta tai muusta vastaavasta hoituhuoneiston tai -laitteiston vahingosta.

6. Reseptilääkkeen toimittamisesta apteekista reseptin tai säännösten vastaisesti. Asianmukaisesti annetun tai määrätyn lääkkeen aiheuttamia vahinkoja ei korvata potilasvakuutuksesta, vaan niistä voi hakea korvausta lääkevahinkovakuutuksesta. Korvauskäsittelyn hoitaa Lääkevahinkovakuutuspooli, jonka yhteystiedot ovat samat kuin Potilasvakuutuskeskuksen.

7. Tutkimuksesta, hoidosta tai muusta vastaavasta käsittelystä, mikäli siitä on aiheutunut potilaalle pysyvä vaikea sairaus tai vamma taikka kuolema. Vaikeana pidetään vammaa tai sairautta, joka sosiaali- ja terveysministeriön ns. haittaluokitus päätöksen (1012/86) mukaisesti arvioituna vastaa vähintään haittaluokkien 7–8 mukaista haittaa. Vasta, kun tämä edellytys täyttyy ja vika tai haitta on pysyvä, voidaan vahingon kohtuuttomuus arvioida.

Seurauksen kohtuuttomuutta arvioitaessa otetaan huomioon vahingon vakavuus, käsiteltävänä olleen sairauden tai vamman laatu ja vaikeusaste, potilaan muu terveydentila, vahingon harvinaisuus sekä vahingonvaaran suuruus yksit-

täistapauksessa.

Maksettavat korvaukset

Kun potilasvahinkolain mukainen korvausperuste on täyttynyt, korvausta maksetaan

- tarpeellisista sairaanhoitokustannuksista
- muista vahingosta aiheutuneista tarpeellisista kuluista
- ansionmenetyksestä
- kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta
- pysyvästä toiminnallisesta haitasta
- pysyvästä kosmeettisesta haitasta
- läheisten kohtuullisista ja tarpeellisista kuluista ja ansionmenetyksestä erityisestä syystä (vain 1.1.2006 tai sen jälkeen annetun hoidon yhteydessä aiheutuneet vahingot)
- kohtuullisista hautauskuluista
- tarpeellisesta elatuksesta siihen oikeutetuille.

Tarkempia tietoja maksettavista korvauksista löydät korvaushakemuslomakkeista ja keskuksen kotisivuilta.

Korvausta voidaan maksaa ainoastaan terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuneesta henkilövahingosta. Ne kustannukset ja menetykset, jotka olisivat aiheutuneet ilman potilasvahinkoakin, eivät tule korvattaviksi.

Potilasvahinkolain mukaisissa korvauksissa huomioidaan vähennyksenä (yhteensovitus) muun lain perusteella maksettavat korvaukset. Yhteensovitettavia korvauksia ovat mm. Kelan maksama sairaanhoitokorvaus ja sairauspäiväraha, kansan- ja työeläke sekä työtapaturman tai liikennevahingon johdosta maksettava korvaus.

Julkisen terveydenhuollon yhteydessä sattuneesta vahingosta aiheutuvat hoitokulut korvataan julkisen terveydenhuollon maksutason mukaan, ellei ole erityisiä lääketieteellisiä syitä käyttää yksityisiä terveystalouksia.

Kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta ja pysyvästä toiminnallisesta tai kosmeettisesta haitasta maksettavien korvausten suuruuden määrittämisessä käytetään apuna liikennevahinkolautakunnan normeja ja ohjeita, joita sovelletaan yleisesti vahingonkorvauskäytännössä.

Vähäinen vahinko

Potilasvakuutuksesta ei makseta korvausta vähäisestä vahingosta. Vähäisenä pidetään vahinkoa, joka paranee seurauksia jättämättä lyhyen ajan sisällä tai josta vahingonkarsineelle aiheutuneet kustannukset eivät ylitä 200 euroa (vuonna 2009).

Vahinkoilmoituksen käsittely

Potilasvakuutuskeskuksen vahinkokäsittely on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa ratkaistaan, onko kysymyksessä potilasvahinkolain säännösten perusteella korvattava henkilövahinko. Lääketieteellisesti tai juridisesti vaikeissa tapauksissa keskus saattaa pyytää potilasvahinkolautakunnan ratkaisusuosituksen ennen korvauspäätöksen antamista. Lautakunta on valtioneuvoston asettama ja sen tehtävänä on antaa suosituksia potilasvahinkolain mukaisissa korvausasioissa.

Korvauspäätös lähetetään korvauksenhakijalle ja hänen asiamiehelleen tai edunvalvojalle. Korvauspäätökseen liitetään menettelyohje päätökseen tyytymättömälle. Ratkaisuperusteesta annetaan tieto myös asianomaiselle hoitolaitokselle ja vakuutusentittajalle.

Toisessa vaiheessa selvitetään maksettavien korvausten suuruus. Myönteisen korvauspäätöksen mukana lähetetään erillinen korvaushakemus, jolla kustannuksista ja menetyksistä voi hakea korvausta.

Käsittelyn kaksivaiheisuuden vuoksi vahinkoilmoitukseen ei pidä liittää lääkereseppejä, kuitteja tai muita tällaisia asiakirjoja, ellei niillä ole merkitystä arvioitaessa hoidon asianmukaisuutta. Aiheutuneiden kustannusten suuruudella ei lain mukaan ole vähäistä vahinkoa lukuun ottamatta merkitystä arvioitaessa vahingon korvattavuutta.

Säilytä kaikki vahinkoon liittyvät lääkeresepit, kuitit, sairauspäiväraha- ja eläkepäädot, ym., jotta voit liittää ne myöhempään korvaushakemukseen. Jos haet tätä ennen kuluista korvausta Kansaneläkelaitokselta tai muulta vakuutuslaitokselta, ota ennen korvauksen hakemista kopiot alkuperäisistä kuiteista.

Potilasvakuutuskeskuksen tiedonsaantioikeus ja salassapitovelvollisuus sekä henkilötietojen käsittely

Potilasvakuutuskeskuksella on potilasvahinkolain 5 d §:n nojalla oikeus saada käyttöönsä vahinkoasian ratkaisemisessa tarpeelliset tiedot. Tällä perusteella keskus voi hankkia käyttöönsä muun muassa potilasta koskevia potilasasiakirjoja ja muuta hoitolaitoksissa olevaa materiaalia, kuten röntgenkuvia. Kun vahinko katsotaan korvattavaksi, keskus saattaa tarvita myös korvauksenhakijaa koskevia korvaus-, tulo-, eläke- ja verotustietoja. Näitä tietoja tarvitaan arvioitaessa korvausten suuruutta ja yhteensovittaessa eri järjestelmistä maksettavia korvauksia.

Potilasvahinkolain 13 §:n nojalla kaikilla potilasvahinkoasian käsittelyyn osallistuvilla on salassapitovelvollisuus. Korvauskäsittelyn yhteydessä kertyviä tietoja luovutetaan ulkopuolisille ainoastaan asianosaisen suostumuksella tai nimenomaisen lainsäädännön nojalla.

Potilasvakuutuskeskuksen toimivalta

Potilasvakuutuskeskuksen tehtävänä on ratkaista, onko korvauksenhakijalla oikeus vahingonkorvaukseen potilasvahinkolain nojalla ja tarvittaessa maksaa korvaukset. Keskuksen tehtävänä ei ole valvoa terveydenhuollon ammattihenkilöiden tai hoitolaitosten toimintaa, menettelytapoja tai käytöstä. Terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja hoitolaitosten toimintaa valvovat aluehallintovirastot sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira.

**Potilas
Vakuutus
keskus**

Potilasvakuutuskeskus
00084 POTILASVAKUUTUSKESKUS
Puh. 040 450 4590, Faksi 040 450 4694
www.pvk.fi